

Nytårskur 2025

Formand Rasmus Haugaards indlæg

Det talte ord gælder

Kære alle sammen

Velkommen til Erhverv Norddanmarks nytårskur. Det er en fornøjelse at se en "udsolgt" sal igen.

Det siges undertiden, at man skal leve i nuet. Et udsagn, der efter min mening kandiderer til titlen som det dårligste råd, nogen kan give et andet menneske. Det gælder – tværtimod – om at leve i fortiden og i fremtiden: I forståelsen af hvad der er sket i fortiden, som grundlaget for den bedst mulige prognose for, hvad der kommer til at ske i fremtiden.

Det afsæt danner rammen for denne tale.

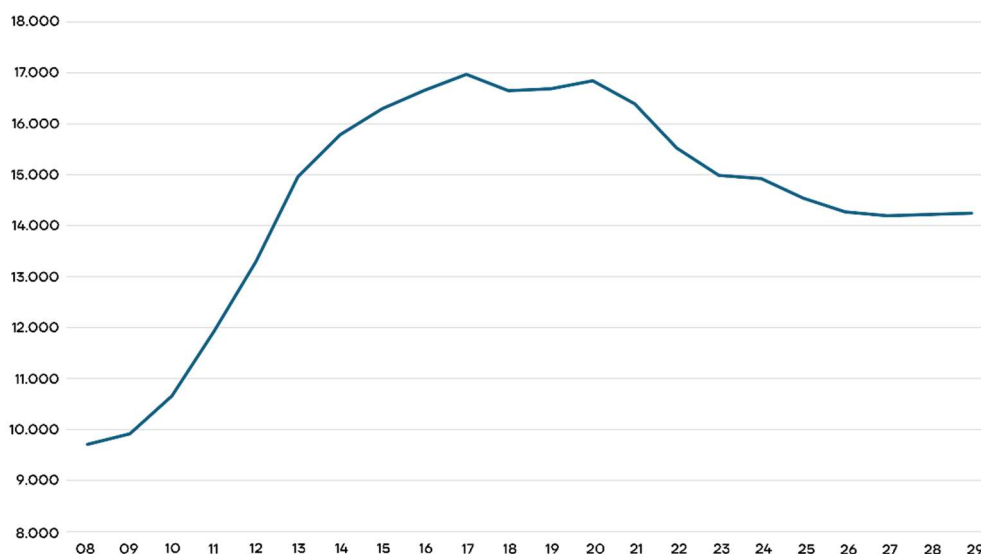
For set fra Erhverv Norddanmarks side står Aalborg og Nordjylland på mange måder ved en skillevej.

I perioden fra 2008 og til 2023 har Aalborg oplevet en kraftig vækst i befolkningstallet. Mere end 28.000 flyttede i denne periode til kommunen. Årsagen dertil var i al væsentlighed en kraftig vækst på Aalborg Universitet, der i samme periode vækstede fra 10.000 til 17.000 studerende. Med deraf afledte virkninger for alt – medarbejdere på universitetet, håndværkere, servicefag, restaurationer, supermarkeder etc. Og ikke mindst positive virkninger for tiltrækning af virksomheder, arbejdskraft mm.

Som kronen på de mange års fremgang vedtog Folketinget den 14. maj 2024 loven om Den Tredje Limfjordsforbindelse, som afsluttede mange års kamp herfor – fra Aalborg Kommunes, regionens og ikke mindst vores side her i Erhverv Norddanmark.

I 2024 har Folketinget imidlertid også vedtaget en universitetsreform, som vil ramme Aalborg og Region Nordjylland som en hammer. Ovenpå allerede gennemførte nedskæringer – såkaldte dimensioneringer – betyder det, at antallet af studerende på Aalborg Universitet vil falde med 3.000 fra toppen på 17 til kun godt 14.000. Og dermed påvirke befolkningstallet og alt andet i Aalborg negativt.

Antal studerende Aalborg Universitet

Note: Tal fra Danmarks Statistik og Aalborg Universitet

Med andre ord: Det som har båret os frem hidtil, kommer ikke til at gøre det fremover.

Ses på Region Nordjylland som helhed, viser fortiden ikke lyse toner ind i fremtiden. I samme periode fra 2008 til 2023 steg befolkningstallet i regionen med begrænsede 15.000. Tallet toppede på 595.000 i oktober 2022 – altså for tre år siden – og er derfra faldet med små 2.000.

I Region Midt steg befolkningen derimod med 128.000 – korrigeret for forskel i regionernes størrelse er det ca. 45.000 mennesker, der mangler i Region Nordjylland for at komme på niveau med tilflytningen til Region Midt.

Ses på vækst i antal lønmodtagere er billedet også negativt. Fra 2008 til 2023 blev der skabt 6.500 yderligere arbejdspladser i Region Nordjylland. Det samme tal for Region Midt var næsten 10 gange større – på den gode side af 60.000. Korrigeret for størrelse leverede Region Midt knap fire gange så mange arbejdspladser som Nordjylland.

Og ses der endelig på produktiviteten, ligger Region Nordjylland meget langt efter resten af DK. BNP pr. indbygger lå i 2023 i Nordjylland på 369.000 og dermed 25% under landsgennemsnittet. Det samme gælder for produktiviteten i virksomhederne – som er en mere kompleks størrelse. Men at vi halter bagefter Danmarks vækstcentre, er et faktum.

Der er ikke tvivl om:

(1) At Aalborg Universitet har været den væsentligste drivkraft bag fremgangen i Aalborg og at det er slut for en rum tid.

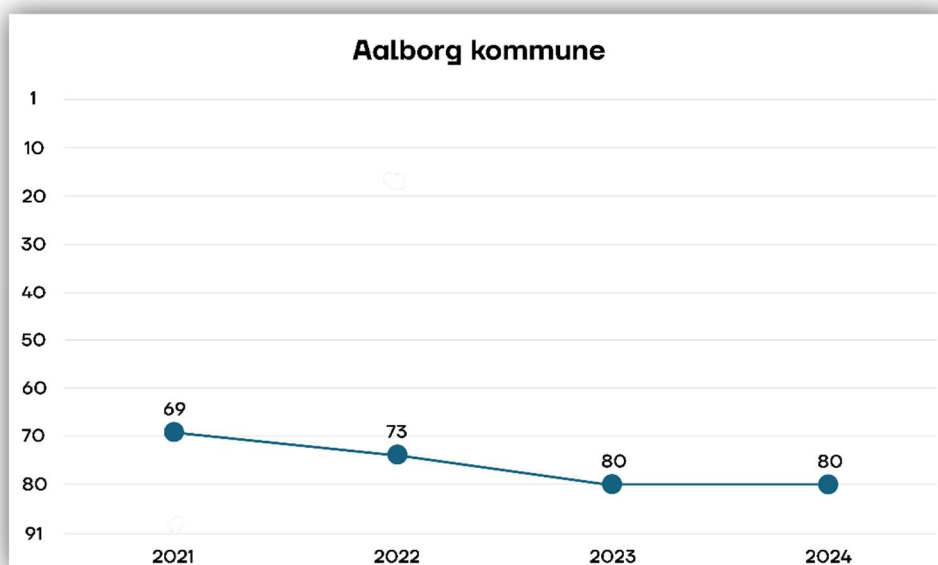
(2) At Region Nordjylland er kraftigt udfordret og falder bagud sammenlignet med vores nabo mod syd – og resten af landets vækstcentre. Både på tilflytning, produktivitet og jobskabelse.

Det jeg siger her til jer i dag – borgmester Lasse Frimand Jensen, de tilstedeværende rådmænd og byrådspolitikere, og regionrådsformand Mads Duedahl: Vil I om 10 år se tilbage på en tid med fremgang, med et Aalborg og et Nordjylland som har flyttet sig og fortsat repræsenterer et attraktivt sted at leve, bo og arbejde, så kommer I til at gennemføre forandringer.

For uden attraktive arbejdspladser, så flytter mennesker ikke til Nordjylland, ligesom de mange der kommer hertil udefra for at læse på universitetet, flytter herfra igen.

I min første tale fra denne position – nytårskuren 2020 – sagde jeg, at hvis vi skal gøre os forhåbninger om at skabe en selv bærende vækst i tilflyttende virksomheder, så skal vi fra kommunal side gøre det 20% bedre end Aarhus og Trekantområdet. Virkeligheden i dag er, at vi gør det 20% dårligere. Hvis ikke værre endnu.

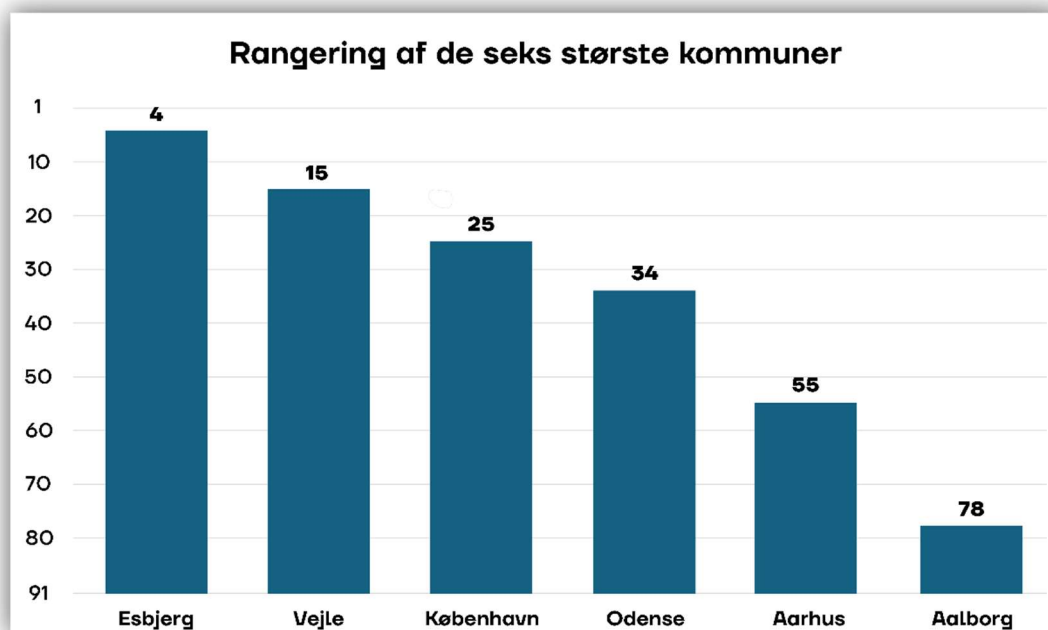
Det er mig en gåde, hvorfor der ikke i det fulde ansvarlige politiske spektrum handles på dette. Skiftende borgmestere og rådmænd har over årene bedyret deres vilje, men den lovede fremgang er hver gang endt i tilbagegang.

Note: Dansk Industris tal på kommunal sagsbehandling – Aalborgs placering blandt 91 kommuner

I mange kommuner ville det her føre til krisemøder og krav om kraftige omlægninger. I Aalborg trækkes der på skulderen. Det kommer ikke i nærheden af et byrådspunkt.

Dansk Erhverv lancerede sidste år deres første udgave af en konkurrerende måling. Den er noget anderledes udformet og måler ikke direkte på kommunal sagsbehandling, men de seks største kommuner vurderes og rangeres særskilt og mere indgående:

Note: Dansk Erhvervs tal 2024 for rangering af de seks største kommuner

Virkeligheden her i dag den 7. januar 2025 – det er nærmest så tæt på bunden, vi kan komme.

På By- og Landskabsforvaltningen er der pr. 1. januar indført en ny organisering, som det hedder. Ligesom vi den 1. december 2024 igen fik en stadsarkitekt. Uden at gå i detaljer, så svarer den nye organisering til det, som vi i flere høringsvar og uopfordrede henvendelser til kommunen har ønsket. Og det rummer strukturelt kimen til at kunne sagsbehandle mere effektivt.

Helt perfekt ville det have været, hvis også Klima- og Miljøforvaltningen var blevet en del af dette. Det sker pr. 1 januar 2026, og vil bringe os det sidste stykke mod en rigtig struktur, der sikrer én indgang for erhvervslivet.

Oprettelsen af en Klima- og Miljøforvaltning var en gigantisk fejl, hvis negative konsekvenser for udviklingen i Aalborg ikke kan overvurderes. Og den har også været et eksempel på, hvorledes en forvaltning kan udvikle sig negativt, når den i et årti ledes af den yderste venstrefløj. Der hersker i dag en politiseret kultur præget af mangel på respekt for regler, lovgivning og almindelige principper for offentlige myndigheders virke.

Det lyder vidtgående, men er ikke desto den konklusion, vi sidder tilbage med.

For os er det et kardinalpunkt, at den indgåede politiske aftale om nedlæggelse af Klima- og Miljøforvaltning opretholdes og implementeres efter kommunalvalget.

MEN – og der et kæmpestort MEN i dette: Organisation og sagsbehandlingstider er kun en del af problemet. Og efter vores opfattelse ikke den afgørende faktor for, hvorfor Aalborg Kommunes sagsbehandling rangeres så utroligt lavt. Det handler i højere grad om kultur og indhold.

Jeg savner klare, tydelige politiske erklæringer om, at effektivitet og mod i forvaltningen til at træffe beslutninger er retningen – fremfor at enhver sten vendes, højeste standard holdes og ingen chancer tages.

Jeg er handicappet af at have en PhD-grad i forvaltningsret.

Der er ikke krav om at enhver sten skal vendes, og at alt skal belyses, før end en afgørelse kan træffes. Det er tilstrækkeligt, at en sag er forsvarlig oplyst. Herefter kan tilladelsen udstedes og man kan komme videre til næste sag.

By- og Landskabsforvaltningen er i dag præget af en kultur, hvor man nærmest fornemmer en frygt for at træffe en afgørelse. Og et fravær af mod til at gøre noget som helst andet end det 100% sikre. Suppleret af en omfattende intern regulering, som lægger sig ovenpå lovgivningen – overimplementering. Det er lammende for beslutningskraften. I både tid og indhold.

Søren Kierkegaard citeres ofte for det evigtgyldige udsagn: *At vove er at tage fodfæste en kort stund. Ikke at vove er at tage sig selv.* Det er på flere stræk, der vi er kommet hen.

Inden jeg slutter af, vil jeg knytte et par bemærkninger til bestræbelserne på at sikre en egentlig international grundskole i Aalborg – i form af en udvidelse af Skipper Clements eksisterende internationale linje, hvor der aktuelt er mere end på 200 på venteliste.

Den nye internationale skole i København er et projekt til mere end 300 mio. kr. betalt af fondene bag Novo Nordisk og A.P. Møller Mærsk. 100%. I Aarhus tog man en ny skole i brug forrige år. Betalt af fonde – med Salling i spidsen – erhvervsliv og kommune. 100%. Tilsvarende i Midtjylland og Trekantområdet.

Det er trods en stor indsats ikke lykkedes for Skipper Clement at skaffe de nødvendige midler – begrænsede 20 mio. kr. Eneste nævneværdige donorer er Sparekassen Danmark Fondene med 1 mio. kr. og Centrica Energy Trading med 5 mio. kr. Til jer begge en kæmpe stor tak. Til resten siger jeg: Det er ikke godt nok – hverken fra kommune, erhvervsliv i øvrigt og særligt ikke fra de andre store nordjyske fonde.

Vi kommer ikke til at tiltrække de rigtige virksomheder og den rigtige arbejdskraft fra den store verden omkring os, hvis deres børn ikke kan gå i skole!

Når vi i dag står i en situation, hvor vi som region mister hovedsædet for vores største virksomhed – Spar Nord – så er der så meget desto mere brug for, at fonden bag Spar Nord – hvis værdier i det hele er skabt af en nordjysk virksomhed – anerkender og agerer efter, at vi som region har en legitim forventning om, at den nordjyske region gives prioritet.

Vi står på tærsklen til et kommunalvalg. Og månederne fra nu og til da vil være valgkamp. Det er vores håb og opfordring, at politikerne vil gå til valg på – og af vælgerne blive tildelt et mandat til – at skabe de forandringer der skal til, for at vi som region og regionshovedstad på ny kan gøre os gældende på den danske og internationale scene.

Den 19. april 2017 – for otte år siden – kaldte Jyllands-Posten på lederplads med slet skjult misundelse Thomas Kastrup-Larsen borgmester for den volumensyge Aalborg Kommune. Dengang lå Aalborg i overhalingsbanen med en byudvikling og en vækst, der satte spørgsmålstegn ved styrkeforholdet mellem de jyske vækstcentre.

Sådan er det ikke længere. Men sådan kan det blive igen. Hvis der er politisk mod og vilje til at tale og handle på det, som er signifikant, men ikke nødvendigvis populært.

Turbokyllingers velfærd, kolonihaver, rågekolonier og koncerter i Kildeparken er på visse måder interessante emner – men de er uden nogen form for betydning for Aalborgs og Region Nordjyllands velstand. Kun flere arbejdspladser og mennesker i arbejde kan øge den samlede kage, som vi alle – borgere, virksomheder og det offentlige – skal leve af.

Jeg vil slutte af med at gentage statsministerens spørgsmål i nytårstalen – rettet til politikerne som en krystalklar opfordring:

Vil vi vinde eller vil vi tabe arbejdspladser?

---oo0oo---